

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

30 באפריל 2007

איראן משמרת את אתוס השתלטות הסטודנטים על שגרירות ארה"ב בטהראן ב-1979

אנשי צוות שגרירות ארה"ב בטהראן נלקחים כבני ערובה
(4 בנובמבר, 1979 אתר האינטרנט www.iranian.com)

1. על רקע פרשת מעצרים ושחרורם של 15 החיילים הבריטיים באיראן¹ עולה ההשוואה בינה לבין פרשת השתלטות הסטודנטים האיראנים המהפכנים על השגרירות האמריקנית בטהראן ב-1979, המהווה נקודת ציון מרכזית במתקפה האידיאולוגית האיראנית נגד ארה"ב ("השטן הגדול") והמערב.

¹ עליה הגיבו האמריקנים בקביעה, כי "זהו משטר שגם בחלוף כמה עשורים ממשיך לראות בהטיפות כלי בדיפלומטיה בינלאומית".

2. רבים ממנהיגי הסטודנטים בעת ההשתלטות ב-1979 הפכו עתה לנושאי משרות בכירות במשטר האיראני, רובם מהמחנה הרפורמיסטי². האירוע זוכה גם כיום ללגיטימציה רחבה באיראן ונחשב לאחת מחוויותיה המכוננות של המהפכה האסלאמית. למרות שפרשת החיילים הבריטיים ממחישה נכונות בסיסית לנקיטת סוג דומה של מהלכים, **בולט ההבדל**: המשטר הנוכחי נמנע מלעשות שימוש בפרשה לליבוי היצרים, והביא לשחרור העצורים במהירות יחסית.

3. **אתוס ההשתלטות על השגרירות משמש ככלי הרתעתי עבור איראן להפגנת העמידה האיראנית האיתנה מול הקהילה הבינלאומית** במיוחד על רקע הקצנת העמדות בסוגיית הגרעין. כך למשל, לאחר קבלת החלטת מועצת הביטחון 1737,³ נשא הנשיא אחמדינז'אד נאום בשטח שגרירות ארה"ב לשעבר המגנה את המערב (24 בדצמבר, 2006). יצוין כי לאורך השנים נערכו הפגנות אלימות מול מתחם שגרירות ארה"ב הריק (הנקרא כיום "קן המרגלים") ושגרירויות מערביות נוספות, במהלכן נעשו ניסיונות טקסיים לחזור לתוכן.

4. הדיון הציבורי בפרשת ההשתלטות על השגרירות האמריקאית, זכה לתהודה מחודשת בשנתיים האחרונות, סביב טענות למעורבותו של הנשיא אחמדינז'אד באירוע. חלק מהטענות (בעיקר מצד בני ערובה) גורסות, כי הוא היה בין המשתלטים על השגרירות, ואף השתתף בחקירות שנערכו לבני הערובה. חלק מהגרסאות מטילות עליו אחריות להשתתפות בתכנון ההשתלטות אך לא לביצועה בפועל. זאת ועוד, מעורבותם הישירה בטרור של אישים בכירים במשטר עלתה לאחרונה, עם פרסום דו"ח חקירת הפיגוע בבניין הקהילה היהודית ("אמיה") בארגנטינה (1994), אשר הצביע על מעורבות ראשי המשטר, לרבות הנשיא דאז רפסנג'אני, והבקשה בעקבותיה להוציא לחלקם צווי מעצר בינ"ל⁴.

² המחנה הרפורמיסטי "המשטרי" - הכוונה לגורמי השמאל הליבראלי "הממוסד", המצוי בליבת הקונצנזוס. צמרת המחנה הרפורמיסטי נטלה חלק פעיל בניהול המדינה. תומכיו מצדדים בהשגת יעדיו העיקריים של המשטר, ורובם אינם חולקים על עקרון ה"ולאית פקיה" (שלטון חכם ההלכה), אך מתנגדים להשגתם בכל מחיר, וחולקים על הדרך להשגתם ע"י המשטר. הרפורמיסטים זכו להישגים משמעותיים בבחירות לרשויות המקומיות ב-1999. אולם מאז, בעקבות צעדי מנע שנקטו השמרנים, נחלו רצף של כישלונות. זאת, עד הבחירות האחרונות לרשויות המקומיות, שבסופן זכה המחנה לתנופה מחודשת.

³ החלטת מועצת הביטחון של האו"ם מ-23 בדצמבר 2006 המטילה סנקציות על איראן לאחר שזו סירבה להשעות את תוכנית העשרת האורניום שלה ואת תוכנית הטילים כפי שנדרשה לעשות על פי החלטה 1696 מיום 31 ליולי, 2006.

⁴ ראו לקט "מרכז המידע למודיעין ולטרור": ["בעקבות פנייה של התובע הכללי של ארגנטינה הוציא האינטרפול צווי הסגרה בינלאומיים נגד חמישה בכירים איראניים ובכיר בחזבאללה בשל מעורבותם בפיגוע בבניין הקהילה היהודית \(אמיה\) בארגנטינה \(1994\)"](#) (27 במרץ, 2007)

5. רצ"ב הנספחים הבאים :

א. **נספח א'** : מהלך ההשתלטות על השגרירות האמריקאית והחזקת בני הערובה.

ב. **נספח ב'** : מידת מעורבותו של הנשיא אחמדינז'אד בהשתלטות על השגרירות האמריקנית.

ג. **נספח ג'** : תופעת ההפגנות מול שגרירויות מערביות באיראן.

ד. **נספח ד'** : אישים מרכזיים באיראן שהיו מעורבים בהשתלטות על השגרירות האמריקנית בטהראן ב-1979.

נספח א'

מהלך ההשתלטות על השגרירות האמריקאית והחזקת בני הערובה

1. ההשתלטות על השגרירות האמריקאית בטהראן (4 בנובמבר 1979), הונהגה ע"י קבוצה שנקראה "הסטודנטים של קו האמאס" - גוף סטודנטיאלי אקטיביסטי, ששימש כמסגרת אידיאולוגית עבור סטודנטים תומכי ח'מיני. עובדת השתייכותם לארגון זה נתנה להם לימים "נקודות זכות" בעיני ח'מיני, והייתה אחד מהגורמים שהביאו רבים מהם להפוך ברבות השנים לדמויות מפתח במשטר האיראני.
2. במהלך ההשתלטות חדרו מאות סטודנטים, בסיוע כוח מתוך משמרות המהפכה לשגרירות האמריקנית בטהראן, והחזיקו בצוות העובדים כבני ערובה למשך 444 ימים, תוך שהם מבודדים אותם וחוקרים אותם ממושכות. במבצע צבאי לשחרור בני הערובה במאי 1981 (EAGLE CLAW), שהפך למפלה פוליטית עבור הנשיא קרט, נהרגו שמונה חיילים אמריקנים.
3. ההשתלטות על השגרירות שימשה את המשטר המהפכני להוקעת יריבו (הצגת "הוכחות" מהשגרירות על קשריהם עם ה-CIA), לחשיפת המהפכה האסלאמית בעולם ולהשפלתו של נשיא ארה"ב דאז קרט (החטופים שוחררו ביום השבעת מחליפו רייגן). האירוע סימל את ראשית המתקפה האידיאולוגית האיראנית נגד ארה"ב ("השטן הגדול") והמערב, ונחשב לאירוע מעצב ביחסי איראן-ארה"ב. לאחריו חל שינוי מקיף במעמדה של איראן בזירה הבינלאומית, וקשריה עם ארה"ב נותקו. מאז האירוע, מייצגת שגרירות שוויץ את האינטרסים האמריקאיים באיראן.
4. ההצלחה הגדולה של מהלך ההשתלטות הקרינה על המוטיבציה לפעולות חטיפה עתידיות, ובכלל זה גל החטיפות של זרים בלבנון ע"י חזבאללה בשנות השמונים.

נספח ב'

מידת מעורבותו של הנשיא אחמדינז'אד בהשתלטות על השגרירות האמריקנית

1. קיימות מספר גרסאות באשר למידת מעורבותו של הנשיא אחמדינז'אד באירוע ההשתלטות על השגרירות האמריקנית. בחלק מהגרסאות (בעיקר עדויות של בני ערובה אמריקניים) נטען, כי אחמדינז'אד נמנה על המשתלטים על השגרירות, ואף נטל חלק בחקירות שנערכו לבני הערובה. גרסאות אחרות הטילו עליו אחריות לתכנון ההשתלטות על השגרירות בלבד ולא לביצועה בפועל.
2. על פי עדויות מספר חברים בקבוצת החוטפים, אחמדינז'אד היה חבר בקבוצה המצומצמת, שתכננה את המעשה. אולם מכיוון שהוא דגל, בדעת מיעוט, בהשתלטות על שגרירות ברה"מ (שבאותה תקופה נחשבה ליריב מר של המהפכה), הוא לא נטל חלק ישיר במהלך ההשתלטות אלא הצטרף לחבריו רק לאחר שמנהיג איראן באותה עת, שח'מיני נתן את אישורו למעשה.
3. אחת ההוכחות לכאורה להשתתפותו של הנשיא בהשתלטות על השגרירות האמריקנית, הינן תמונות, שצולמו באותה התקופה ע"י אזרח סובייטי, ששימש ככל הנראה סוכן ק.ג.ב. באיראן ואשר פורסמו לפני כחצי שנה בתקשורת (קומרסנט⁵, נובמבר 2006). בתמונות נראה אדם חמוש, המזכיר מאוד את אחמדינז'אד, על רקע בניין השגרירות האמריקנית בטהראן.

⁵ עיתון רוסי שנוסד על בסיס סוכנות ידיעות רוסית, בראשותו של ולדימיר יעקבלב, הפועלת החל מיוני 1988 (www.kommersant.com).

מצא את ההבדלים: התמונה שצולמה בעת ההשתלטות על השגרירות (משמאל) מול תמונתו העדכנית של נשיא איראן (מימין) (קומרסנט, נובמבר, 2006)

תמונה המיוחסת לאחמדינז'אד (מסומן בעיגול), ליד אחד מבני הערובה ביום ההשתלטות

4. יצוין, כי כלל הטענות בדבר השתתפותו של הנשיא באופן ישיר במבצע ההשתלטות אינן מאומתות. דוברי הנשיא, ואף פוליטיקאים איראניים אחרים שהודו שהשתתפו בהשתלטות, הכחישו את מעורבותו הישירה של הנשיא, וטענו שהוא אמנם היה שותף לתכנון ההשתלטות, אך לא נטל חלק במבצע עצמו באופן אישי.

נספח ג'

תופעת ההפגנות מול שגרירויות מערביות באיראן

5. יום השנה להשתלטות על השגרירות האמריקנית (ה-13 באבאן תאריך ההשתלטות עפ"י לוח השנה הפרסי, החל ב-4 בנובמבר), הנו תאריך המצוין באופן רשמי באיראן. במהלכו נערכות תהלוכות והפגנות אנטי-מערביות בשטחי שגרירויות מערביות באיראן, **בעיקר השגרירות הבריטית** (המהווה, בעיני האיראנים, את "הדבר הקרוב ביותר" לנוכחות אמריקנית במדינה).

6. אירועים אלו הפכו בשנים האחרונות לכלי להבעת מחאה ו"שחרור קיטור" מול פעולות המערב. **נראה כי המשטר מעודד ומשמר את התופעה**. מרבית ההפגנות מאורגנות ע"י הבסיג'⁶ השואב ממילא השראה מהאתוס המהפכני של ההשתלטות על השגרירות האמריקנית ב-1979. לעיתים מתאפיינות ההפגנות בניסיונות לפרוץ לשגרירויות ובקריאות לשחזור המאורע, בין היתר ככלי הרתעה.

7. להלן דוגמאות בולטות להפגנות בשטח שגרירויות באיראן בשנים האחרונות:

א. **מחאה על מדיניות ארה"ב ובריטניה בעיראק והפגיעה במקומות הקדושים בה**: במהלך מאי-יוני 2004 נערכה סדרת הפגנות מול שגרירות בריטניה בטהראן. המפגינים (סטודנטים, כוחות בסיג', מתפללים ועוד) קראו לסגור את שגרירות בריטניה, **לגרש את השגריר, ו"לחזור על אירועי ה-4 בנובמבר 1979"**. במהלך חלק מההפגנות שרפו המפגינים את דגלי בריטניה, ארה"ב וישראל, התעמתו עם כוחות הביטחון שנכחו במקום, יידו אבנים לעבר השגרירות, ופוצצו רימונים בקרבתה. נעשה גם ניסיון ("טקסי"?!) של בסיג' הסטודנטים לחדור לתוך בניין השגרירות, שנהדף ע"י כוחות בטחון הפנים. לקראת סיום ההפגנות פרסמה (30

⁶ כוחות הבסיג' הם מיליציה סמי-צבאית, מעין משמר אזרחי, הנאמנה למשטר.

במאי 2004) המכללה ללימודי דת בקס הצהרה, בה התריעה כי במידה שהמנהיג יאשר, "העם האיראני יחזור על תרחיש השבתת שגרירויות של מדינות כובשות", כפי שנעשה בשגרירות האמריקנית ב-1979.

ב. מחאה על מדיניות המערב בסוגיית הגרעין האיראני - העילה המרכזית להפגנה מול שגרירויות כיום. כך למשל:

(1) על רקע חתימת "הסכם פריז" (להקפאת העשרת האורניום) ובמחאה על המדיניות האירופית כלפי תוכנית הגרעין האיראנית, השליכו 500 פעילי בסיג' אבנים ופצצות עשן לעבר **שגרירות בריטניה**, קראו לסגור את השגרירות, ושרפו את הדגל הבריטי. הכוחות נהדפו ע"י המשטרה כשניסו לפרוץ אל תוך השגרירות (29 בנובמבר 2004).

(2) בתחילת מאי 2005 הפגינו הסטודנטים של אוניברסיטת טהראן מול **שגרירות בריטניה** במחאה על "הערמת מכשולים בדיוניים" בנושא הגרעין האיראני ע"י ממשלתה. לקראת סוף אותו החודש, בסיג' הסטודנטים של אוניברסיטת טהראן ערך תהלוכה, שעברה **בסמוך לשגרירויות בריטניה, גרמניה וצרפת** בטהראן. זאת, כדי להביע תמיכה במאמציה של איראן להשיג טכנולוגיה גרעינית.

(3) לאחר החלטת מועצת הנגידיים להעביר את איראן למועבי"ט הפגינו כמאתיים נשים מכוחות הבסיג' מול **שגרירות בריטניה**, ושרפו את דגלי ארה"ב. באותו היום הפגינו מספר קבוצות דתיות מול **שגרירות גרמניה**, במחאה על ההחלטה (4 בפברואר 2006).

8. בעקבות הופעת קריקטורות הנביא מחמד בעיתון דני בפברואר 2006 (ופרסומן במדינות נוספות), החל גל הפגנות מול שגרירויות מערביות במחאה על "פגיעת המערב בערכי האסלאם". כך, בין השאר:

א. ארבע מאות מפגינים תקפו את **השגרירות הדנית**, ופוזרו ע"י גז מדמיע.

ב. כ-200 איש מכוחות הבסיג' התקהלו סביב **השגרירות האוסטרית**, ויידו אבנים ובקבוקי תבערה לעבר השגרירות בשעה שהמשטרה מנעה מהם לפרוץ לתוכה.

ג. כוחות הבסיג' הפגינו מול **שגרירות בריטניה**, ויידו אבנים לעברה (גם כוחות המשטרה לקחו בכך חלק), בעקבות מה שנטען ע"י המשטר כתגובת בריטניה לקריקטורות.

ד. קבוצה של חברי איחוד אגודות הסטודנטים האסלאמיות באיראן הפגינה מול **שגרירות גרמניה**.

נספח ד'

אישים מרכזיים באיראן שהיו מעורבים בהשתלטות על השגרירות האמריקנית בטהראן ב-1979

1. חלק מהסטודנטים, שהיו מעורבים בהשתלטות על השגרירות האמריקנית בטהראן, הפכו ברבות הימים לחלק מהמערכת השלטונית והפוליטית, וחלקם נושאים כיום במשרות רשמיות. רובם הפכו דווקא למובילי הרפורמיסטים במשטר. ברקע לכך, להבנתנו, העובדה, שרוב המשתלטים השתייכו לקבוצה בשם "הסטודנטים של קו האמאס", ובאו מקרב אוכלוסיית הסטודנטים המהפכניים ולא מלב הממסד הדתי והביטחוני של אותה תקופה.

2. ככלל, המעורבים באירוע אינם מכחישים את עצם מעורבותם בהשתלטות. לעיתים אף הדבר מופיע כחלק מקורות החיים הרשמיים שלהם, ובעדויות של משתתפים אחרים באירוע (איראניים או אמריקאיים). אך בעוד שחלק מהרפורמיסטים טוענים שהמעשה היה מתאים לשעתו ואין לחזור עליו, השמרנים טוענים כי לעניין אקטואליות עד היום.

3. במסגרת האישים הבולטים במהלך ההשתלטות, יצינונו:

א. מוסוי ח'ואיניהא - איש דת, שעמד בראש קבוצת "הסטודנטים של קו האמאס" והיה מקור ההשראה הרוחני של המשתלטים על השגרירות האמריקנית. הוא היה חבר בכיר במפלגה הרפורמיסטית "מועצת אנשי הדת הלוחמים" ולשעבר, עורך העיתון "סלאם" שנסגר. הוא היה חבר במועצת המומחים הראשונה והשנייה, אך פרש ממנה. שימש כחבר במועצה לקביעת האינטרס (1998-2001). היה חבר במג'לס הראשון, השני, השלישי והשישי.

ב. מחמד האשמי - אחיו של הנשיא לשעבר רפסנג'אני. כיהן בעבר כסגן נשיא איראן לעניינים ביצועיים (בזמן ממשלת רפסנג'אני השנייה

וממשלת ח'אתמי הראשונה); באמצע שנות התשעים הוא שימש כחבר במועצה לקביעת האינטרס וכסגן שה"ח.

ג. **רצ'א ח'אתמי- אחיו של הנשיא ח'אתמי ויו"ר המפלגה הרפורמיסטית "חזית השותפות האסלאמית"; כיהן כסגן יו"ר המג'לס השישי. שר הבריאות בממשלת ח'אתמי הראשונה.**

רצ'א ח'אתמי

ד. **ד"ר מעצומה אבתכאר- ממנהיגי ההשתלטות על השגרירות, ודוברת החוטפים. הופיעה ערב בטלוויזיה האמריקנית, בהאשימה את הדיפלומטים האמריקנים בריגול ובפרטה את "פשעי" ארה"ב נגד איראן. לאחר שוך האירועים, התמנתה אבתכאר לתפקיד בכיר בעיתון "כיהאן אינטרנשיונל". כתבה בעקבות האירוע ספר בשם "תסחיר" (כיבוש). נבחרה למועצת העיר טהראן בבחירות האחרונות למועצות המקומיות (בדצמבר 2006). הייתה סגנית של הנשיא ח'אתמי לענייני איכות הסביבה. לפני כן, עמדה בראש הלשכה המדעית-טכנולוגית בסוף שנות התשעים.**

ד"ר מעצומה אבתכאר

ה. **חסן חביבי - רפורמיסט. אחד מסגניו של הנשיא ח'אתמי (1997-2001).**

ו. **אבראהים אצע'רזאדה - ממנהיגי הסטודנטים שהשתלטו על השגרירות.** פעיל רפורמיסטי בכיר; כיהן כמזכ"ל "מפלגת הסולידריות" (2005-2001); היה מועמד לנשיאות ב-2001; וכיהן כחבר מועצת העיר טהראן (2001-1999) וכחבר המג'לס השישי.

ז. **מחסן רצ'א'אי - מפקד משמרות המהפכה לשעבר.** תמיכת משמרות המהפכה בסטודנטים בזמן ההשתלטות, והגיבוי שהעניק להם, הקנו לסטודנטים, בראיית האיראנים, "תעודת ביטוח" מפני רדיפתם בידי החוק. כיום משמש כמזכיר "המועצה לקביעת האינטרס".

מחסן רצ'א'אי

ח. **חוסין שיח' אלאסלאם - ממנהיגי המשתלטים על השגרירות האמריקנית;** שימש כחוקר הראשי של החטופים. חבר במג'לס הנוכחי. ציר במשד החוץ ולשעבר שגריר איראן בסוריה (2004-2001). מתוקף תפקיד זה היה מקורב מאוד למקבלי ההחלטות באיראן.

חוסין שיח' אלאסלאם

ט. **סירוס נאצרי** - ממנהיגי ההשתלטות על השגרירות. מכהן כסגן יו"ר הדירקטוריון של חברת הנפט "קיש אוריינטל". לשעבר, יועץ מיוחד בוועדת פירוק הנשק במשרד החוץ האיראני. **משנת 1991 עד 1998 כיהן כנציג איראן במוסדות האו"ם בז'נבה, והיה מבכירי הנושאים והנותנים בסוגיית הגרעין.** בתקופתו של חסן רוחאני שימש כמזכיר "המועצה העליונה לביטחון לאומי" (2003-2005).

י. **אחמד תוכלי** - ציר מג'לס, שמרון, הדוגל בעמדות רדיקליות, ומשתייך ל"קואליציית ה"אבאדגראן", המאגדת את השמרנים בני "הדור השני". כלכלן בהשכלתו, שימש בעבר כמרצה באוניברסיטת שהיד בהשתי, מתנגד להפרטה והשקעות זרות. **שימש כשר העבודה והרווחה בממשלתו הראשונה של מוסוי (ראשית שנות השמונים) ושר הכלכלה בממשלת רפסנג'אני.** ייסד את העיתונים השמרנים "רסאלת" ו"פרדא". **התמודד בבחירות לנשיאות ב-1993, 1997 (בה לא נמנה עם המועמדים הסופיים) ו-2001, והפסיד בשלושתן.** הודיע על כוונתו להתמודד בבחירות לנשיאות (2005), אך פרש מהמרוץ.

אחמד תוכל

יא. **חביבאללה ביטרף** - כיהן כשר האנרגיה בממשלת ח'אתמי. עומד בראש המטה המשותף של הקבוצות הרפורמיסטיות, שהורכב על מנת ליצור שיתוף פעולה מוגבר בתקופת הבחירות האחרונות לנשיאות איראן.

חביבאללה ביטרף

יב. **מחסן מירדאמאדי** - ממנהיגי הסטודנטים שהשתלטו על השגרירות. כיהן כציר מג'לס מטעם הרפורמיסטים ("חזית השותפות האסלאמית"); ואף היה מועמד לראשות המג'לס השני, אך לא נבחר. היה יו"ר הוועדה לביטחון לאומי ומדיניות חוץ במג'לס השישי ומושל מחוז חוזסטאן.

יג. **עבאס עבדי** - ממנהיגי ההשתלטות על השגרירות. עיתונאי רפורמיסט בכיר, חבר ב"חזית השותפות האסלאמית", מהקולות הבולטים במחנה הרפורמיסטי המתנגד למשטר האסלאמי. נחשב להוגה הדעות העיקרי של "חזית השותפות".

עבאס עבדי

יד. **רצ'א סיף אללהי** - חבר במזכירות המועצה לקביעת האינטרס. בכיר במודיעין של משמרות המהפכה ומפקד כוחות בטחון הפנים לשעבר.

- טו. **אכבר רפאן - שמרן**. לשעבר מפקד חיל האוויר במשמרות המהפכה.
- טז. **מחסן מהאג'רי - לשעבר שגריר איראן בספרד** והיועץ החברתי לנשיא רפסנג'אני בממשלתו השנייה (1989-1992).
- יז. **מחמד נעימיפ'ור - חבר במפלגת "חזית השותפות האסלאמית"** הרפורמיסטית. היה חבר במג'לס השישי.
- יח. **סעייד חג'אריאן - מקורב של הנשיא ח'אתמי ומבכירי הרפורמיסטים**, שנפגע מפגיגה של קיצוניים. **היה יועצו לענייני בטחון לאומי של הנשיא ח'אתמי**. חבר מועצת העיר טהראן וחבר במועצה המרכזית של "חזית השותפות" (2004-2005). אפשר כי שימש כראש האגף לעניינים מדיניים וביטחוניים במועצה העליונה לביטחון לאומי ב-2004.
- יט. **ד"ר מחמד האשםפ'ור יזדאנפ'רסת - היה חבר ב"סטודנטים של קו האמאם"**, הקבוצה שתכננה וביצעה את ההשתלטות על השגרירות. שמרן שימש כמרצה בכיר באוניברסיטת שיראז. משמש ככתב ביומון **ג'מהורי אסלאמי** הנחשב לאחד מ"שופרי" המנהיג ח'אמנאי.
- כ. **מחמד רצ'א בהזאדיאן - רפורמיסט**. ראש לשכת המסחר (2003); **סגן שר הפנים לענייני כלכלה**, מנהלה וכספים בממשלת ח'אתמי הראשונה; היה מועמד לראשות עיריית טהראן (1999), אך לא נבחר.
- כא. **טאהרה רצ'אזאדה - הייתה אחת השומרות על החטופים האמריקניים שהוחזקו בשגרירות**. אשתו של אבראהים אצערזאדה, מבכירי הרפורמיסטים, ציר מג'לס לשעבר, אותו הכירה אותו במהלך ההשתלטות. **כיהנה כנציגת שיראז במג'לס (2000)**.